

Zgodnie z art. 110 ust. 9-10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 1283 ze zm.) Kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019r., o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektor centrum usług społecznych, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019r., o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - centrum usług społecznych, oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Poza realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu w roku 2024 realizował zadania zlecone przez Burmistrza Helu, w szczególności:

1. realizacja świadczeń rodzinnych - ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 353 ze zm.);
2. realizacja jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł - ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1923);
3. realizacja zasiłków dla opiekuna - ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 246);
4. realizacja funduszu alimentacyjnego - ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 438 ze zm.);
5. realizacja zadań z zakresu świadczeń wychowawczych – składanie wniosków i wypłata została przekazana 01.06.2022r., do ZUS, ale Gmina nadal wypłaca i realizuje w zakresie koordynacji świadczeń zabezpieczenia socjalnego, które to działania również wykonuje MOPS Hel;
6. karta dużej rodziny - ustawa z dnia 5 grudnia 2014r., o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 1512);
7. realizacja dodatków mieszkaniowych - ustawa z dnia 21 czerwca 2001r., o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1335);

8. pomoc materialna o charakterze socjalnym realizowana zgodnie z treścią Uchwały Nr XIX/154/20 Rady Miasta Helu z dnia 18 września 2020r., w sprawie regulaminu udzielania uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym;
9. realizacja ustawy z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 177 ze zm.);
10. realizacja świadczeń opieki zdrowotnej ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 146);
11. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego - ustawa z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 424 ze zm.);
12. jednorazowe świadczenie 300,00 zł dla obywateli Ukrainy - ustawa z dnia 12 marca 2022r., o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 167 ze zm.);
13. prace społecznie użyteczne - Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r., w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017r., poz. 2447);
14. realizacja dodatku gazowego - ustawa z dnia 15 grudnia 2022r., o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r., oraz w 2024r., w związku z sytuacją na rynku gazu (t.j. Dz.U. z 2025r., poz.204);
15. realizacja dodatku osłonowego - ustawa z dnia 17 grudnia 2021r., o dodatku osłonowym (t.j. Dz.U. z 2024r., poz.953);
16. realizacja bonu energetycznego - ustawa z dnia 23 maja 2024r., o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (t.j. Dz.U. z 2025r., poz.290);
17. realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r., o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 917);
18. realizacja działań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r., poz.1939);
19. realizacja działań wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 2151).

Dodatkowo MOPS w Helu realizował programy osłonowe, tj. „Posiłek w szkole i w domu”, „Teleopieka dla potrzebujących mieszkańców gminy Hel na lata 2024-2026” oraz „Program Opieka 75+” - którego celem jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub są osobami samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie.

Struktura zatrudnienia MOPS Hel w roku 2024 r przedstawiała się następująco:

- kierownik ośrodka;
- zastępca kierownika/inspektor;
- główny księgowy;
- 3 pracowników socjalnych;
- aspirant pracy socjalnej;
- 2 opiekunki środowiskowe;
- asystent rodziny;
- pomoc administracyjna;
- pracownik utrzymania czystości.

Razem 12 osób w tym: 11 kobiet i 1 mężczyzna.

Ponadto w 2024 roku na umowę zlecenie zatrudniano w zależności od potrzeb opiekunki środowiskowe.

Tabela nr 1: Poziom wykształcenia pracowników MOPS w Helu

L.p.	Poziom wykształcenia	Liczba osób
1.	wyższe	7
2.	policealne	1
3.	średnie	4

DANE LICZBOWE I CHARAKTERYSTYKA UDZIELANEGO WSPARCIA

W Helu wg. stanu na dzień 31.12.2024r., liczba ludności Gminy Miejskiej Hel wynosiła 2 684 osób. Spośród nich system pomocy społecznej objął wsparciem 71 rodzin (liczba osób w rodzinach 103). Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek wspierania osób i

rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy domowej;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty **776,00 zł**, a osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty **600,00 zł** przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej (powyżej) lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Helu przyjąć należy, iż pomocą zostało objętych 3,84% ogółu ludności miasta. 1,11 % mniej niż w roku 2023.

Tabela nr 2. Powody przyznawania pomocy społecznej

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI	
		1	2	3
UBÓSTWO	1	38	1	46
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	1	0	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	1	0	6
W TYM (z wiersza 4):	5	1	0	6
POTRZEBA OCHRONY WIEŁODZIETNOŚCI				
BEZROBOCIE	6	22	0	29
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	29	1	34
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	30	1	40
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK. - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	14	0	34
W TYM (z wiersza 9):	10	7	0	18
RODZINY NIEPEŁNE				
RODZINY WIEŁODZIETNE	11	1	0	6
PRZEMOC DOMOWA	12	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	10	0	11
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W RZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO	16	2	0	2

ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO				
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie powody przyznawania pomocy mogły występować równocześnie i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

W porównaniu z rokiem 2023 odnotowano spadek liczby świadczeniobiorców w następujących grupach: tj. bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił wzrost liczby świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej z powodów: ubóstwa.

Beneficjentom MOPS w Helu korzystającym jedynie z pomocy społecznej w 2024r. wydano łącznie 252 decyzji administracyjnych. Liczba wszystkich decyzji administracyjnych wydanych przez MOPS w Helu w roku 2024r. wyniosła: 433.

ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,

- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenia społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- mieszkanie treningowe lub wspomagane,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Tabela nr 3. Forma udzielonej pomocy

L. p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Kwota w zł
1.	zasiłek stały	23	24	192 644,00
2.	zasiłek okresowy	16	19	28 872,00
3.	schronienie	1	1	36 673,00
4.	„posiłek w szkole i w domu” (posiłek oraz świadczenia pieniężne)	48	71	132 348,00
5.	usługi opiekuńcze	14	17	183 156,00
6.	sprawianie pogrzebu	0	0	0
7.	zasiłki celowe i w naturze	54	79	27 571,00
8.	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	7	7	433 403,00

Ponadto zrealizowano:

- a) karta dużej rodziny - wydano 22 karty;
- b) asystent rodziny - tą formą wsparcia objętych było 8 rodzin (łącznie ilość dzieci w rodzinach - 13 dzieci);
- c) prace społecznie użyteczne - realizowane były od marca do listopada 2024r. Liczba wydanych skierowań: 7; rzeczywista liczba osób, które wzięły udział w wyżej wymienionych pracach: 6 osób bezrobotnych;
- d) świadczenia rodzinne - liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne: 98;
- e) fundusz alimentacyjny - liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego wynosiła: 8;
- f) dodatki mieszkaniowe – skorzystało 30 rodzin;
- g) świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych - tą formą wsparcia objęte były 4 osoby;
- h) dodatek osłonowy: skorzystało 81 rodzin;
- i) bon energetyczny: skorzystało 95 rodzin;

j) jednorazowe świadczenie 300,00 zł dla obywateli Ukrainy - skorzystało 5 osób.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ MOPS W HELU

- Teleopieka dla potrzebujących mieszkańców Gminy Miejskiej Hel (10 osób);
- Jubileusze mieszkańców Helu, którzy ukończyli 90 rok życia (14 osób);
- Paczki świąteczne dla seniorów, którzy ukończyli 70 rok życia (420 osób).

PODSUMOWANIE

Główne kierunki wydatków realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu w 2024r., kształtowały się następująco:

1. **Rozdział 85195** Pozostała działalność (ochrona zdrowia) 111,00 zł (4 decyzje);
2. **Rozdział 85202** Domy pomocy społecznej (w tym schronienie) 470 075,83 zł;
3. **Rozdział 852905** Zespół Interdyscyplinarny 5 654,03 zł;
4. **Rozdział 85213** Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne 17 840,24zł;
5. **Rozdział 85214** Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe 56 442,80 zł;
6. **Rozdział 85215** Dodatki mieszkaniowe 105 080,69 zł; bon energetyczny: 38 048,12 zł;
7. **Rozdział 85216** Zasiłki stałe 192 643,72 zł;
8. **Rozdział 85219** Ośrodki pomocy społecznej (wynagrodzenia pracowników, fundusz socjalny, „13-tki”, składki ubezpieczenia społecznego, utrzymanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu, np. energia, zakup materiałów biurowych itp.) 801 713,24 zł;
9. **Rozdział 85228** Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze 183 155,92 zł;
10. **Rozdział 85230** Pomoc w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” 132 348,00 zł (60% dotacja, 40% wkład własny);
11. **Rozdział 85295** Pozostała działalność 112 119,73 zł w tym między innymi:
 - prace społecznie użyteczne 16 534,00 w tym refundacja z PUP 9 885,36 zł;
 - jubileusze i zakup paczek świątecznych 50 514,03 zł;
 - dostęp do usługi teleopieki (10 osób) 14 176,98 zł;

- raport z realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiarom przemocy w rodzinie dla gminy miejskiej Hel 1 000,00 zł;
- jednorazowe świadczenie dla uchodźców z Ukrainy 1 500,00 zł;
- dodatek osłonowy 24 148,55zł.

12. Rozdział 85395 Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej 206,20 zł;

13. Rozdział 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, świadczenia wychowawcze 1 249 321,63 zł;

14. Rozdział 85503 Karta Dużej Rodziny 212,00zł;

15. Rozdział 85504 Wspieranie rodziny (wynagrodzenie, fundusz socjalny, „13-tka” asystenta rodziny) 60 837,83 zł;

16. Rozdział 85508 Rodziny zastępcze 29 384,20 zł (czworo dzieci);

17. Rozdział 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne 35 228,52 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu w roku 2024 zrealizował budżet w wysokości 3 490 423,70 zł.

Głównym celem MOPS w Helu było umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie byli w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Na jakość udzielanych świadczeń ma duży wpływ wykwalifikowana kadra. W 2024 roku pracownicy tutejszego ośrodka brali udział w szkoleniach ustawicznych (m.in. Obowiązkowe działania gminy dla seniorów - prawo i praktyka, Procedura Niebieskiej Karty, Świadczenie wspierające, Obsługa systemu e-doręczenia, Nowe kryteria w pomocy społecznej oraz wywiad środowiskowy, Kolejne zmiany w orzeczeniach, Zasiłek stały i wiele innych) oraz studiach podyplomowych.

Nasza działalność opierała się na posiadanych zasobach, wykwalifikowanych pracownikach i profesjonalnym podejściu do realizowanych zadań. Dużym problemem było i jest zatrudnianie osób na stanowisku pracownika socjalnego co wynika z trudnego charakteru pracy oraz bardzo wysokich wymagań ustawowych dot. wykształcenia.

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu będący siedzibą Zespołu Interdyscyplinarnego został objęty kontrolą Wojewody Pomorskiego w zakresie realizacji

zadań własnych gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ocena kontroli: pozytywna.

POTRZEBY NA LATA 2025-2026:

- zatrudnienie pracownika socjalnego;
- podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej,
- wspieranie rodzin w wypełnianiu ich podstawowych funkcji z zakresu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- zapewnienie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- realizacja programów osłonowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- integracja i wsparcie osób w wieku senioralnym;
- zapewnienie klientom pomocy psychologicznej oraz psychoterapeutycznej;
- zapewnienie klientom pomocy prawnej;
- likwidacja barier architektonicznych (windy lub platformy);
- wymiana sprzętu komputerowego dotychczas eksploatowanego. W opinii informatyka obecny sprzęt nie spełnia wymagań systemu Windows 11;
- zakup nowego sprzętu elektronicznego (drukarka, alkomat).

*Kierownik Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Helu
Irena Formella*